

Ulcera (open wondjes) op de vingers kunnen verergering van de ziekte en overleving van mensen met sclerodermie (systemische sclerose) voorspellen

April 2016

Mensen met sclerodermie die reeds vroeg last krijgen van digitale ulcera (open wondjes aan de vingers) lopen een groter risico op complicaties van de ziekte.

INLEIDING

Systemische sclerose is een ernstige aandoening van de **bindweefsels**, waarbij het weefsel abnormaal groeit. Het **immuunsysteem** valt het eigen bindweefsel aan (auto-immuniteit). Dit kan verharding (fibrose) en zwelling van de huid, gewrichtspijn, spijsverteringsproblemen en longziekte door fibrose en littekenvorming veroorzaken. Mensen met sclerodermie lopen een verhoogd risico op hart- en vaatziekten en hartproblemen. Sclerodermie begint normaal gesproken bij mensen rond 30 - 50 jaar en komt vaker voor bij vrouwen dan bij mannen. **Digitale ulcera** zijn open wondjes in de huid die pijnlijk en invaliderend kunnen zijn. Deze zijn vaak te vinden op de vingertoppen of de vingergewrichten. Omdat er op deze plekken weinig bloed stroomt, kan de genezing van digitale ulcera lang duren, wat tot infecties kan leiden.

WAT HOOPTEN DE ONDERZOEKERS TE ONTDEKKEN?

De onderzoekers wilden nagaan of mensen met sclerodermie en een voorgeschiedenis van digitale ulcera een **groter risico** lopen op **ernstigere ziekteprogressie** en bepaalde complicaties.

BIJ WIE IS DIT ONDERZOEKT?

De studie omvatte **3.196 mensen met sclerodermie**, gedefinieerd volgens de classificatiecriteria uit 1980 van het American College of Rheumatology (ACR). Van hen had een derde een voorgeschiedenis van digitale ulcera. Alle patiënten werden ten minste 3 jaar medisch opgevolgd. Een aantal overleed tijdens het verloop van de studie.

HOE WERD DE STUDIE UITGEVOERD?

Dit was een observationele cohortstudie, uitgevoerd in de EUSTAR-databank. EUSTAR verzamelt medische gegevens over mensen met sclerodermie in heel Europa. Dit betekent dat de onderzoekers gegevens bekeken van een groep patiënten, **zonder interventie of een onderzocht geneesmiddel**. Alle patiëntendossiers werden bestudeerd om de progressie van de sclerodermie tijdens de periode van follow-up te bekijken. Er werd een statistische analyse uitgevoerd om na te gaan of het eerder ervaren van digitale ulcera, voorafgaand aan het eerste kliniekbezoek, een indicatie kon zijn voor ernstiger ziekte of groter risico op overlijden.

WAT WAREN DE BELANGRIJKSTE BEVINDINGEN?

Mensen met sclerodermie en een voorgeschiedenis van digitale ulcera liepen een **groter risico** op het ontwikkelen van nieuwe digitale ulcera. Ook was de druk in de pulmonale arterie hoger,

de cardiovasculaire verergering van de ziekte aanzienlijker en het risico op overlijden zelfs groter.

ZIJN DEZE BEVINDINGEN NIEUW?

Ja. Dit is de eerste keer dat digitale ulcera bij mensen met sclerodermie worden verbonden met **algemene ziekteverergering en verminderde overleving**. In de klinische praktijk kan het voorkomen dat artsen nauwkeurig zoeken naar symptomen van cardiopulmonale betrokkenheid, zoals ademnood, hoesten en hartkloppingen, en minder aandacht besteden aan digitale ulcera, vooral als ze niet duidelijk zichtbaar zijn (bijvoorbeeld bedekt door een korst of verdikte huid).

HOE BETROUWBAAR ZIJN DE BEVINDINGEN?

Er zijn enkele beperkingen in de wijze waarop de studie is uitgevoerd. Dit was een retrospectieve analyse van gegevens in een bestaande databank. Daarom was het niet mogelijk om naar andere mogelijk interessante informatie te kijken, zoals perifere vasculaire betrokkenheid, capillaroscopiegegevens of de aanwezigheid van hoge niveaus C-reactief proteïne (CRP). Dit laatste wordt gezien als een marker van de ziekteactiviteit en kan voorspellen bij wie de ziekte ernstiger zal zijn. Door het grote aantal onderzochte mensen en de gemiddelde periode van 5 jaar zijn de resultaten van de studie echter sterk.

WAT ZIJN DE ONDERZOEKERS VAN PLAN MET DEZE INFORMATIE TE DOEN?

De onderzoekers voeren een nieuwe studie uit in de EUSTAR-databank. De nieuwe studie is gericht op gangreen bij patiënten met sclerodermie. Er zijn op dit moment geen verdere studies gepland, maar er bestaat interesse in het uitvoeren van onderzoek naar de wijze waarop bloeddrukverlagende behandelingen (vasoactiva) van invloed kunnen zijn op ziekteresultaten bij mensen met sclerodermie en een voorgeschiedenis van digitale ulcera.

WAT BETEKENT DIT VOOR MIJ?

Als u lijdt aan sclerodermie en een voorgeschiedenis hebt van digitale ulcera, dan loopt u **verhoogd risico** op het ontwikkelen van nieuwe ulcera en cardiovasculaire problemen. Patiënten met sclerodermie dienen zich **regelmatig te laten onderzoeken** om te garanderen dat de gezondheid goed is; als u zich zorgen maakt, spreek dan met uw arts. U kunt uw arts ook vragen naar behandelingen die gericht zijn op het voorkomen van nieuwe digitale ulcera, vooral in de koude jaargetijden.

Disclaimer: Dit is een samenvatting van een wetenschappelijk artikel, geschreven door een professionele medische zorgverlener (het "Oorspronkelijk artikel"). De samenvatting is geschreven om niet-medisch onderlegde lezers te helpen bij het begrijpen van de algemene punten van het oorspronkelijk artikel. Deze wordt "als zodanig" verstrekt, zonder enige garantie. Merk op dat de relevantie en juistheid van het oorspronkelijk artikel (en de samenvatting) ontoereikend kunnen zijn, aangezien de medische wetenschap voortdurend verandert en er fouten kunnen worden gemaakt. Het is dan ook erg belangrijk dat lezers niet vertrouwen op de inhoud in de samenvatting, hun professionele medische zorgverlener

raadplegen voor alle aspecten van de gezondheidszorg. Men mag enkel vertrouwen op de samenvatting als uw arts daartoe besluit.

Samenvatting gebaseerd op onderzoeksartikel gepubliceerd op: 16 februari 2015

Bron: Mihai, C. et al. Digital ulcers predict a worse disease course in patients with systemic sclerosis. *Ann Rheum Dis* 2016;75:681–86. doi:10.1136/annrheumdis-2014-205897

Noot: Deze informatie vervangt medisch advies niet. Raadpleeg uw arts wanneer u een medisch probleem hebt.